

Werkdruk raadsleden

Inleiding

Een aantal landelijke politieke partijen heeft een onderzoek gehouden onder haar leden naar de werkdruk van raadsleden. Het meest opvallende was dat van de CDA-bestuursvereniging. Aanleiding daarvoor waren de berichten uit het veld dat steeds meer raadsleden stoppen vanwege een te grote werkdruk.

Het risico bestaat dat hierdoor bepaalde groepen niet meer of nauwelijks vertegenwoordigd zijn in de raad waarmee het idee dat gemeenteraden een afspiegeling zijn van de maatschappij, verloren gaat. Ook bestaat het risico dat door tijdsdruk de kwaliteit van het raadswerk afneemt.

Conclusies van het onderzoek

- De werkdruk wordt door zeker de helft van de raadsleden als te groot ervaren. Onder fractievoorzitters ligt het aantal nog hoger (57%.)
- 10% denkt erover na om direct te stoppen. Daarnaast geeft 20% aan erover na te denken om de volgende periode niet terug te komen.
- Werkdruk is per provincie verschillend. In de provincies met de minste werkdruk zijn geen grote gemeenten. Zuid-Holland staat met 53% als vierde op de lijst van provincies met de hoogste werkdruk.
- Fulltimers ervaren meer werkdruk dan parttimers ofschoon vrouwen ook al werken ze parttime, meer werkdruk ervaren dan mannen.
- 80% van de raadsleden bereidt zich voor in de avonduren en in het weekend.
- 38% vindt het lastig om raadslid te zijn naast ouderschap en eventuele mantelzorgtaken
- 28% is meer dan 16 uur per week met raadswerk bezig. Bij fractievoorzitters ligt dit percentage nog een stuk hoger.
- Velen ervaren het raadswerk ondanks alles, wel als een verrijking

Oorzaken van de drukke werkzaamheden

1. Herindelingsperikelen
2. Chaotische informatieverschaffing
3. Wollig taalgebruik, lastige stukken
4. Raadsleden worden door college overspoeld met informatie en vele stukken. Keuzes maken is daardoor moeilijk en vormt geen uitdaging om op hoofdlijnen te besturen.
5. Betrekken van burgers kost veel tijd
6. Veel extra informatiebijeenkomsten, representatie
7. Onervaren fractie
8. Onvoldoende structuur in gemeenteraad en fractie
9. Veel nieuwe taken voor gemeente, nieuwe materie (WWB, WMO)
10. Minder raadsleden dan in vorige periode, dus minder mogelijkheden om zaken te verdelen
11. Het gemak waarmee e-mail wordt gebruikt om informatie toe te sturen
12. Opvallend vaak wordt dualisme genoemd. Er wordt vaker vergaderd
13. Fractievoorzitters zijn veel bezig met coördinerende taken
14. Contact zoeken met burgers en het afleggen van werkbezoeken
15. Controleren van het college en kaders stellen (komt men overigens te weinig aan toe)
16. Voorbereiding raadsvergadering m.n. het lezen van de stukken en fractieoverleg
17. De rondvraag in de vergadering kost veel te veel tijd.

Achtergrond informatie van Kees Hagenaars t.b.v. agendapunt 5a (MR 13-3-08)

Een eerste aanzet tot verbetering

De landelijke oplossingen

1. Landelijk zal bij de staatssecretaris van BiZa onder de aandacht worden gebracht het terugbrengen van het aantal raadsleden kritisch moet worden gezien.
2. Landelijk zal aan de staatssecretaris worden gevraagd helder te maken welke regelingen door raadsleden kunnen worden gebruikt als het gaat om zwangerschaps- en bevallingsverlof en andere zorgtaken
3. Raadsleden hebben volgens artikel 7:643 BW recht op verlof voor het bijwonen van vergaderingen van de raad. Dit kan zelfs via de rechter worden afgedwongen.
4. Landelijk zal bij de staatssecretaris worden aangedrongen op een betere vergoeding voor raadsleden waardoor het financieel mogelijk wordt minder te gaan werken. Fractievoorzitters moeten een hogere vergoeding krijgen dan raadsleden

De Nieuwkoopse oplossingen (ik heb een aantal aanzetten gemaakt)

De bedoeling is om over de onderstaande en over andere door raadsleden ingebrachte voorstellen met elkaar in debat te gaan. Oplossingen kunnen aan het college worden opgedragen voor uitvoering.

1. Raadsleden moeten worden getraind in efficiënter en effectiever informatie verwerken. Raadsleden moeten het college opdragen met minder stukken te komen. De raad moet van het college verlangen dat hij in principe slechts wordt voorzien van één A-4tje met het onderwerp, het doel van het voorstel en wat van de raad gevraagd wordt. Het debat zal dan ook sneller op hoofdlijnen worden gevoerd. Onderliggende stukken inzien moet altijd mogelijk zijn omdat het in een aantal gevallen niet anders kan maar dit moet tot het uiterste worden beperkt.
2. De raad heeft een belangrijke controlerende taak. Het is niet helemaal duidelijk hoe die op hoofdlijnen kan worden uitgevoerd. Juist op dit punt zou extra scholing en training noodzakelijk zijn. Mogelijk kunnen we dan ook meer aan het college over laten wat zeker tijdsbesparend werkt en meer dual van aard is.
3. Als naar aanleiding van de meningvormende raad stukken worden aangepast dient dit bij de stukken van de besluitvormende raad duidelijk herkenbaar te zijn aangegeven zo mogelijk weer op een A4. Een raadslid moet niet het spelletje "zoek de verschillen" moeten spelen.
4. Het presidium moet zien hoeveel tijd een onderwerp in de vergadering ongeveer in beslag zal nemen. Op basis daarvan wordt de agenda vastgesteld. Onderwerpen met een lagere prioriteit komen in een later stadium aan de orde. Zo kan een vergadering binnen de gestelde tijd worden afgerond.
5. Er dient binnen de organisatie meer planmatig te worden gewerkt zodat de onderwerpen beter over het jaar verdeeld aan de raad kunnen worden gepresenteerd.
6. Vergaderschema is voor dit jaar inmiddels op correcte wijze aangepast.
7. Fractieondersteuning zal zo breed mogelijk moeten worden ingezet
8. Fractievoorzitters zullen moeten overwegen in goed overleg een aantal taken af te staan. Daarvoor zullen andere (creatieve) oplossingen moeten worden bedacht.

Met vriendelijke groet,
Kees Hagenaars